

Tárgyilagos válaszok

Fogadóórán a lakáshivatalban

A legforgalmasabb intézmények egyike — legalábbis a panasznapokon — Szegeden, a városi tanács lakás- és helyiséggazdálkodási hivatala. Hetenként két napon, szerdán és szombaton 9-től délután 4 óráig, illetve a hét utolsó napján 9-től 12-ig fogadnak itt ügyfeleket mindenféle problémával, bejelentéssel, panasszal. A hivatalvezető, dr. Dékány Géza is tart fogadónapot, szerdán délelőtt 10-től 12-ig, de más időpontokban is meg lehet őt találni a hivatalos órák alatt. Senki elől sem zárkózna el, aki bekopogtat a hivatalba, vagy telefonon érdeklődik, kér felvilágosítást, tanácsot. Arra voltunk kíváncsiak, hogy milyen ügyekben keresik fel fogadóóráin a hivatal vezetőjét. Ezért ültünk be szobájába.

Jelenleg Szegeden 9 ezer lakásigénylőt tartanak nyilván az adatlapokon, amelyeken 45 kérdésre kell válaszolniuk az igénylőknek. Ennek alapján történik besorolásuk igényük kielégítésére. Egy-egy adatlap minden lényegeset elmond az igénylő helyzetéről. Eppen ezért fontos, hogy a lakásra várakozás alatt minden változást mielőbb bejelentsenek, hogy a legközelebbi besorolásnál a megváltozott körülmények szerepeljenek az adatlapon. A bejelentés elmulasztása, halogtatása hátrányos helyzetet eredményezhet.

Érkezési sorrendben egy-egy panaszos foglal helyet dr. Dékány Géza szobájában, és sorrendben mind-egyik elmondja panaszát, problémáját. A 8 ezer 840-es sorszám adatlap alapján egy fiatalember reklamál idős születési nevében. Ők az igénylők. Az a kérdése, hogy a besorolásban miért estek vissza 808-nak, holott, már 202-ek is voltak. Az igénylő adatlapját egyeztetik minden jelenlévő fülle hallatára. Változás nincs, illetve mégis van: ez az igénylő azért került visszább a sorban, mert közben más igénylők kerültek előnytelenebb, hátrányosabb helyzetbe.

Másodikként egy fiatal házaspár, családostól férfi mutatja be frisskeletű iratát arról, hogy lakásuk állaga mennyire romlott az utóbbi időben. Amikor viszont egyeztetik adatlapját, kiderül, hogy az nem pontos. Anyósánál laknak, és ott albérlőként szerepelnek. Ez a minősítés téves, mert az anyós lakásában családtagnak számít annak még akkor is, ha fizetnek is.

Egy fiatalasszony szeretné elfoglalni nővére megüresedett lakását, mert az Tarjánba kapott kiutalást. Mikor közli, hogy milyen lakásról van szó, akkor kiderül, hogy azt a lakást egészségtelen volta miatt azonnal felszámolták. De kiderül még más is: ez a fiatalasszony egymást követően kétszer is önkényesen beköltözött egyszer a Borbás utca 25. szám alá, ahol megüresedett egy lakás, és azt kiutalták egy arra jogosultnak. Közben ez a fiatalasszony önkényesen elfoglalta. Másik alkalommal a József Attila sugárút 54. számú házba költözött be jogosulatlanul. Most benyújtotta volna lakásigénylését, de azt nem fogadták el, mert önkényesen beköltözött, s ezért 5 évre kizárták az igénylők sorából.

Egy kisiparos asszony is lakásigénylő. Szegeden lakik egy helyiségben. Adatlapja egyébként bent van a sorban. Új lakás kiutalását sürgeti. Arra hivatkozik, hogy más városban leadta az ottani tanácsnak szép lakását, és Szegedre jött. Ezt a gesztusát itt nem veszik figyelembe, de nem méltányolnak más lakáshivatalokban sem, mert senki nem készíthet lakásáról önként lemondó iratot. Azt el is cserélhetné volna neki megfelelő szegedire. Minőségi cserét kér egy fiatalasszony. Harmadmagával másfél szobás állami lakásban lakik Tarjánban és szeretne ugyanott nagyobb szövetkezeti lakásba költözni. Igénylése erre egyébként bent van, de várnia kell, amíg rákerül a sor, mert hasonló igényléssel sokan állnak előtte.

Háromszor öt panaszost hallgattunk végig 10-től 12-ig, közben két-három percenként csegett a telefon, információkat kértek, ügyet sürgettek, garázs iránt érdeklődtek, s mindannyiszor meg kellett szakítani a válaszokat. Mindez a panaszosok előtt bonyolódott le, akik türelmesen végighallgatták egymás mondanivalóját, s közben meggyőződhattak arról, hogy nincs előttük és senki előtt sem sumus, nyíltan, őszintén beszélnek velük. S ugyanez a módszer a hivatal többi ügyfélfogadóójánál is. Nincs gyanúsítás és rosszindulatú feltételezés. Egyszer ugyan megkísérelte valaki, hogy „előnyt” szerezzen. A panaszosok közül felpattant a székről, s azoknak háttal állva egy borítékot mutatott fel a hivatalvezetőnek, mondván, hogy ügyében még „ezt” az iratot nem látta. A nyitott borítékból pirosasú százasok kandikáltak ki. Mi tagadás: ezt az ügyfelet eltanácsolták a hivatalból. Kifelé menet visszaszólt, hogy megy felsőbb fórumokhoz. Biztatták, hogy csak siessen, és mutassa fel ügyében ott is az itt felmutatott iratát.

Az eredményesen, a jól intézett ügyekért nem kell hálásnak lenni senkinek, sem itt, sem más hivatalban. Ha megköszönik munkájukat, az jó, ha nem, úgy is jó.

Lődi Ferenc

Háromszor öt panaszost hallgattunk végig 10-től 12-ig, közben két-három percenként csegett a telefon, információkat kértek, ügyet sürgettek, garázs iránt érdeklődtek, s mindannyiszor meg kellett szakítani a válaszokat. Mindez a panaszosok előtt bonyolódott le, akik türelmesen végighallgatták egymás mondanivalóját, s közben meggyőződhattak arról, hogy nincs előttük és senki előtt sem sumus, nyíltan, őszintén beszélnek velük. S ugyanez a módszer a hivatal többi ügyfélfogadóójánál is. Nincs gyanúsítás és rosszindulatú feltételezés. Egyszer ugyan megkísérelte valaki, hogy „előnyt” szerezzen. A panaszosok közül felpattant a székről, s azoknak háttal állva egy borítékot mutatott fel a hivatalvezetőnek, mondván, hogy ügyében még „ezt” az iratot nem látta. A nyitott borítékból pirosasú százasok kandikáltak ki. Mi tagadás: ezt az ügyfelet eltanácsolták a hivatalból. Kifelé menet visszaszólt, hogy megy felsőbb fórumokhoz. Biztatták, hogy csak siessen, és mutassa fel ügyében ott is az itt felmutatott iratát.

Az eredményesen, a jól intézett ügyekért nem kell hálásnak lenni senkinek, sem itt, sem más hivatalban. Ha megköszönik munkájukat, az jó, ha nem, úgy is jó.

Lődi Ferenc

Pásztor Ferenc:

Véletlenül katoná

99.

A levél nem ment el. Ennek pedig roppant egyszerű és kézenfekvő oka volt. Zsanó rögtön a megírás után megkérte Möriz színdarabot, olvasná el neki. Vagy legalább hallgatná meg, mondván, hogy ő majd magyarrá fordítja a francia szöveget. Azt is előrebecsátotta, hogy tisztában van a konspirációs szabályokkal, s nem írta meg, hogy fegyveres filmes lett. Csak filmes.

Nem ment el a levél! Zsanó azt sem bánta, mert az élmények sokasodtak.

Valahol a karapancsai, vagy még annál is távolabb eső ingoványon olyan élménybe botlott,

amitől majdnem nyoma veszett benne a nohától ígért bikának. Ezt sem magától találta ki.

Az „Uborka, a repülőter gyöngye” című filmet vetítették. Estére kimenő volt az órs legénysége egy részének. Zsanó velük tartott. A noha nem csábította, a kocsmába nem mert bemenni, mert kissé félénk természetű lévén, nem bírta elviselni a hangosabb temperamentumú egyéneket. Szolid modora csupán arra ragadta őt, hogy lázas néprajzi tevékenységbe kezdett. A népek azt a részét kezdte kutatni, amelyik szoknyában jár, himzett főkötőt hord, és hernyós vastag harisnyát húz a lábára, amiből elég sok látszik ki erre felé, mert nagyon takarékosan bánnak a színes szöttek anyaggal, azt márt a világon senki sem tudná kontrollálni, mivel folytatott magas rőptű eszmecsere ez ügyben, annyi azonban bizonyos, hogy felgyújtotta a képeletét. Különösen ezek a mondatok hatoltak belsőjébe.

Tudod, te Zsanó, hogy ezek milyen okosan csinálják a párválasztást? Nem is sejted. Itt még divat a párválasztásnak az a módja, hogy próbaházasságra kéri a lányt. Elhetnek három napig, akár a mesében, de ha nem tetszenek egymásnak, akkor el kell venni, még akkor is, ha közben púp nő a lány hátára. Kétszer ingyen lehet próbálni.

Ez nem igaz! — szabadkozott Zsanó, mert nem hitte, csak szeretné volna.

Akárkit megkérdezhetsz, nem hazudnak itt.

Az érv, akkor is, ha gyenge volt, hatott. Megkérdezte. Egy sem akad a katonák között, aki

Boszorkány-sziget, 1728

Nemrég jelent meg Ady Endre Összes Prózái Műveinek 9. kötete, s benne egy eddig elfeledett szegedi tárgyú írása, A Budapesti Naplóban rendszeresen írt Jegyzetek a napról című sorozatában jelent meg, 1907. november 10-én A Boszorkány-sziget címmel:

Boldog népeknek nincs történetük, nekünk, magyaroknak roppant eseményes történetünk van. Ebbe beletartozik az is, hogy mikor Franciaországban az enciklopedisták készítették elő a nagy forradalmat, Szegeden úgy égették a boszorkányokat, mint a hernyót.

S most Szegedről azt jelentik, hogy dr. Lázár György polgármester, a Dugonics-Társaság elnöke, a Társasághoz indítványt adott be. Azt ajánlja, hogy a mindjebben pusztuló híres Boszorkány-szigetet, ahol a XVIII. század közepén borzalmas boszorkányégetési jelenetek folytak le, kétezer korona költséggel emlékoszloppal jelöljék meg. És ezt az indítványt némelyek bizarrnak, a barbársággal eldicsekvőknek tartják. Holott nem az, mert ha a Boszorkány-szigeten egy Voltaire élt volna a XVIII. században, bizonyosan ezt jelölné meg emlékoszloppal Szeged. Mivel azonban a Boszorkány-szigeten boszorkányokat égették, s valamire való népek nem szabad múltját elfelednie, hirdesse időtlen időkig egy márványkemma, melyet az oszlopnál megfelelőbbnek tartunk, hogy Szeged város tud emlékezni régiekre.

Az indítványról Szeged író és költő klasszikusa is nyilatkozott. Juhász Gyula A Hét 1907. november 17-i számában írt széljegyzetet, s bár kissé ironikusan kiforgatta a javaslatot, alapjában egyet értett vele. „Vaskalapos szociológusok, tizenhárorpörbás szabadgondolkodók és kétkarajáros magán tudósok fölháborodtak azon, hogy Szeged városa emléket állít a magyar éj felé a szöke Tisza partján...” Ugyanakkor a régi kegyetlenségek helyett, mondja keserűen, modern, újfajta igazságtalanságok vannak: nincsenek boszorkányok, de vannak Justizmordok és Dreyfuss-afférok. Juhász a boszorkány-emlékművet mindenfajta igazságtalanság ellen kívánná emelni: „Bár már látnám sorjázni a többi emléket is, amely a többi eltörését jelenti, és köszöni még újabb, még modernebb, még cifrább idők hajnalát.” Mintha csak megjegyezte volna a modern tömegkínzások, deportálások, kitelepítések és népirtások jövődjét!

Móra Ferenc még fiatal szegedi újságíró volt, amikor a Szegedi Napló 1905. június 11-i számában Elvész a Boszorkány-sziget címmel — Lázár Györgyöt megelőzve — a nagy történelmi esemény mementóját javasolta. A Boszorkány-sziget, írja, pusztul, kivágták az ősi fákat, s hovatovább a hely emléke is kivész. Azokkal szemben, akik ezt szívesen is vennék, Móra rámutat, hogy nincs azon nekünk, szegedieknek szegéyniválunk: „A kor búne volt a tudatlanság, nem az ösökké, s nem magyar bűn volt, Bécsből varrták a nyakunkba a gyanút, ahogy ezt éppen a néhai monográfus (Reizner János) hiteles sorokkal igazolja.” „Igenis, mondja Móra,

ra, a boszorkányüldözés egyik legérdekesebb fejezete kultúrtörténeti hely, melynek nyom nélkül elveszne nem szabad. A történeti érték teljes hiányáról tanúskodik barbárság volna ez. Am, vágják ki a fákat, ha útban vannak, de egy táblácskával vagy kövecskével jelöljék meg a helyet, ama sötét tragédiák színhelyét. Nem kell rá se nagyképzű sajnálkozás, se elégtikus sóhajtozás: magának a ténynek a följegyzése.”

Pihenőkert

Virágoskert-pihenőkert címmel terjedelmes, szép kiállítású könyvet bocsátott ki a kertkedvelők egyre növekvő táborára számítva a Mezőgazdasági Könyvkiadó. 168 rajz és 266 — szívvel hozzáértéssel készült — fénykép segít a virágok felismerésében, áttekinthetőbbé, gyönyörködtetőbbé téve magát a könyvet is. A szerzőknek sikerült megvalósítaniuk célkitűzésüket: a pihenőkert szép kert legjobb szószólója az a könyv lehet, ami önmagában is pihenőt, szórakoztat, kikapcsol és hasznos ismeretek tömegeivel ajándékoz meg. A tervezéstől, a tudatos kertéptéptéstől kezdődik a szakszerű ajánlás: sora, az egyényári virágok, évelők, sziklakertek növényei következnek; a rózsák, fűvek, és kúszóvirágok, füvek, nádák kedvelői mind hasznos útbaigazításra találhatnak a könyv forgatása közben. Olyan praktikus ismeretekre is gondoltak a szerzők, hogy szerezhetők be a növények és magvak, vagy

hogyan védekezzünk kedves virágaink kártevői ellen. A szép kert sok munkát jelent, de felüdülést és pihenést is ad. Pihenni is megtanítunk mindenkit — mondják a könyv szerzői, játszani, tüzet rakni, szalonát sütni, zsiványpecsenyét, kúrtkalácsot készíteni, bográcsfőzést főzni is megtanítják könyvük olvasói.

Új gépek

A pamutnyomóipari Vállalat soproni gyárában 1974 végéig 50 millió forintot gyárfejlesztést hajtanak végre. Az alapanyagot gyártó üzemet 200, Csehszlovákiából importált, magas termelékenységű szövőgéppel szerelik fel. A gépeket, fiatal, érettségizett lányok kezelik, akiket 3—5 hetes tanfolyamon, Csehszlovákiában képeznek ki. A gépek egy része már termel.

ellenkezett volna. Bátorságot vett félénkségén, s bement a kocsmába, ahol már javában ropták a kóló nevű színes, hangulatos táncot. Kurjantotak hozzá, sokhúru hangszereiken pedig lágyhálós dallamokat vertek ki a zenészek.

Zsanó csak állt, állt, mint az idegen a lakodalmában. Ismeretlen és kissé vad is volt az ő számára ez a sokadalom, ez a ritmus, ez a temperamentum. Modern dolgokhoz szokott, modern eszközöket alkalmazott. Semmire sem ment azzal, hogy kocmányon lógó szemekkel méregette a hernyós harisnyájú lányok lábkraít. Még kacsintani sem tudott, mert ebben a kocsmában akkora füst volt, mint egy szajnai gőzhajón. Csak áll, derékszíját húzogatta jobbra-balra, s tűrte, hogy a vigalomban lökdössék a vállát.

Eléje perdült egy lány. Eppen olyan volt, amilyet megálmodott. Fakó hajú, de telt és mégis karcú. Mikor hozzáfért a zubbonya eleje, maga sem tudta, hogy mit mondjon. Próbált ő finomkodni, meghajolni, még bemutatkozni, de a lány pajkosan magával rántotta, mondván:

— Ne tátsa a száját, katona úr! Vagy jön táncolni, vagy nem.

— Nem ismerem én ezt a táncot. És vagyok francia, nem szoktam ezt bakkecske ugrást!

— Menjen, maga egy szélhámos. Ugy francia maga, ahogy én vagyok a Sophia Loren. Ne ficsurkodjon itt, hanem járja, ha már itt van. Gyerünk, mozogjon, mert meghül — incselkedett a lány.

(Folytatjuk.)